

I PASSA L'HIVERN...

Hem acabat el febrer i el mal temps sembla ha minvat la seva força, donant pas a uns dies més agradables i primaverals.

Els ametlers, malgrat el fred i la borrasca haguda, han tret la flor amb força generosa, desafiant les glaçades contràries al seu natural creixement.

Avui, la nostra portada ens ofereix un bell detall d'unes flors dels nostres ametlers, sortides a l'hivern d'enguany, i que prest passaran a esser el verd ametló, per més envant convertir-se en la sabrosa ametla, que de tantes i variades formes durant l'any assaborim.

G.B:

sumari:

- * ARTA I ELS ARTANENCS
- * DE LA COLONIA
- * PLANA D'EDUCACIO
- * RACÓ D'ASTROLOGIA
- * NOTICIARI
- * XERRIM XERRAM
- * ESPORTS, SUGGERENCIES
- * COL.LABORACIONS

Foto T. Muñoz

REVISTA QUINZENAL
Nº 25 V EPOCA 28 FEB.1986.

DIRECTOR: Rafel Umbert
CONSELL DE REDACCIÓ:

C. Obrador G. Bisquerra
J. Mayol
S. Massanet
Fito i Taller Comunicacions.

COL.LABORADORS:

A. Genovart G. Bisquerra
Pere Ginard C. Obrador
M. Mestre M. Tous

ADMINISTRACIÓ:

G. Bisquerra A. Esteva
J. Bernat T. Esteva

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10. ARTA.

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX.:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

NOTÍCIES DE LA PARROQUIA OBRES AL PRESBITERI

El Consell Parroquial va decidir el passat mes de desembre emprendre unes obres de reforma del sòl o paviment del presbiteri de l'Església Parroquial, degut al seu mal estat.

Fa un poc més d'una setmana han començat les obres que segueixen a bon ritme, esperant que per les festes de Setmana Santa estaran ja acabades.

Les obres consisteixen en canviar les rajoles que hi havia -moltes ja espenyades- per peces de "penyal" que donaran una uniformitat i dignitat al nostre presbiteri.

Esperam que amb la col·laboració, tantes vegades demostrada, dels feels d'Artà, ben prest estarem cabals de les despeses que aquestes obres suposen.

DIADA VOCACIONAL

El proper 15 de març, disabte, i amb motiu de la proximitat de la festa de Sant Josep, patró del Seminari i de les vocacions, es celebrarà a Artà una diada vocacional oberta a tots els joves i al·lotges de la comarca que hi vulguin participar. Hi haurà reflexió i esplai.

CERQUEM LA PAU

Si et desentens dels conflictes del teu poble, no contribueixes a la pau.

Si gires l'esquena al germà, gires l'esquena a la pau.

Si condemnes la violència, encara no construeixes la pau.

Si critiques l'acció dels altres, encara no et mulles per la pau.

Si respons amb violència, bufeteges la pau.

Si recules davant la dificultat, estàs retardant la pau.

Si opines sense fonaments, enrareixes la pau.

Si només la teva opinió és vàlida, estàs contaminant la pau.

Si poses etiquetes als altres, acomiades la pau.

Si et prens pel teu propi cos, perverteixes la pau.

Si et prens per la teva imatge externa, estàs enredant la pau.

Si vols tenir més del que necessites, t'estàs venent la pau.

Si no surts mai voluntari per res, no parlis de pau.

Si fa temps que no has fet silenci, no esperis la pau.

Si no estimes, no demanis la pau.

Si et refies que te la duguin bona i feta, desengana't de la pau.

Quan prens partir per la no-violència, edifiques la pau.

Quan prens responsabilitats que ningú vol, desvetlles la pau.

Quan lluites per la justícia, fas trobadissa la pau.

Quan no critiques per darrera, fas obra de pau.

Quan saps obrir-te als altres, fas créixer la pau.

Quan t'interesses pels problemes del món, fas pujar el valor de la pau.

Quan dediques temps a fer un servei, ets llevat de pau.

Quan tornes bé per mal, ets apòstol de la pau.

Quan no tens por de la veritat, ets profeta de la pau.

Quan et poses al costat dels marginats, poses al marge la violència.

Quan per damunt de tot, l'altre és persona, estàs dignificant la pau.

Quan comparteixes els teus béns, fas creïble la pau.

Quan trobes la vida de grup, poses fonaments a la pau.

Quan engresques l'altre a viure, escampes la pau pel món.

Quan estimes com Crist estima, en tú floreix la pau.

Només quan estiguis cansat de cercar-la, la Pau et vindrà a trobar.

(De Pasqua Jove, Girona 1984)

Equip parroquial

NOTICIARI

SEMENTALES

Desde el pasado día 17 de febrero está entre nosotros otra vez la parada de caballos sementales que como cada año acuden a nuestra villa para cubrir las necesidades de nuestras yeguas.

Este año son dos los caballos que pernoctan en la nueva parada de "Na Borrassa".

Uno es "Borrego", un percherón Hispano Bretón, el cual ya estuvo el pasado año y que cuenta con 12 años de edad.

El otro es "Hildango", caballo francés, hijo de Fandango y Olympiada II. Este tiene 11 años y también una hermosa figura.

Bellpuig, como cada año, ha visitado la parada -este año recién estrenada- y ha hablado con dos soldados que, al mando del Brigada don Jesús Justo Figueras, de los sementales de Manacor, cuidan de estos bellos animales, y que piensan estar entre nosotros hasta finales de mayo o principios de junio.

El precio de la cubrición es de 540 pesetas, y el horario de 10 a 11 por las mañanas, y de 3 a 4 por las tardes excepto domingos y festivos.

Desde estas líneas, "BELLPUIG" les desea una feliz y fructífera estancia en Artà.

FESTIVAL

Les dues vetlades celebrades al saló del convent, foren de vertader èxit i per partida doble.

Una, que hi va comparèixer molta de gent, amb les conseqüents valuoses taquilles, i altra, que el festival en sí, va estar molt, però que molt animat.

La primera part, fou molt animada amb les actuacions dels al.lots, tant de part d'En Ramon com de Na Maria Bel. I el plat fort, sens dubte fou el ball del vals, per la gent ja més madura d'Artà balla i canta".

La segona part va servir per fer recordar sobretot a la gent de més de 40 anys, les animades verbenes amb l'actuació de l'antiga orquestra "SINGAPUR".

Es veu que malgrat l'edat, encara es senten joves a l'hora d'agafar els instruments i de cantar aquelles dolces melodies. No és que vulguem destacar res ni a ningú en particular perquè tots ho feren de lo més bé, el que passa és que no ho podem posar tot, així que vagi l'enhorabona tant als "artistes" com als organitzadors de les vetlades.

FELICITACIO

Tomeu Ferriol i Servera, del Col·legi Sant Salvador d'Artà, ha estat el guanyador de la categoria A (al.lots de 8 i 9 anys) del concurs de murals esportius celebrat a la comarca de Manacor i patrocinat per la Conselleria d'Educació i Cultura del Gover Balear. Enhorabona, Tomeu!

XERRIM XERRAM

EL CARRER DE CIUTAT amb les obres del ditxós telèfon, està fet una porqueria.

Ademés de pols i fang (segons el temps), hi torna haver un esbart de clots i síquies. Sobretot devers "Cas Canonge" i per "Sa Torre de Pissa", quan surts d'un ja entres dins dos, i secs, com un singlot.

Els que ara quedaran arreglats són els del carrer que va a l'Institut. ! Ja era ben hora! Tot arriba a aquest mon, i ara li ha tocat.

Els al.lots ja no hi faran més moto-cross. Ara el perill serà que faran massa via, amb el perill que això suposa, però, sempre hi ha un però. Direu que sempre trobam ossos al lleu. Així que enhorabona.

ES BEN VER QUE NO HO PODEM TENIR TÒT. Ara que s'economia del club de futbol sembla va per bon camí, resulta que l'equip no segueix tant.

A defora, així mateix és defensen, però a Ses Pesqueres...

Hala, al.lotets! no ens fassau quedar malament i feis un poc s'excés. Al manco no perdigueu dins ca nostra, que això fa mala sang als sufrits espectadors. No és que vulguem anar altra vegada a cantar sa Salve a la Mare de Déu per haver pujat a TERCERA, però al manco quedar a bon lloc, això sí.

Groc i Negre

RECORDAM

XXIII EXPOSICIO COLECTIVA

Enviau-nos
abans del 15 de març
les vostres obres.

ANIMAU-VOS, JOVES I VELL

La Comisió

Ara fa 25 anys

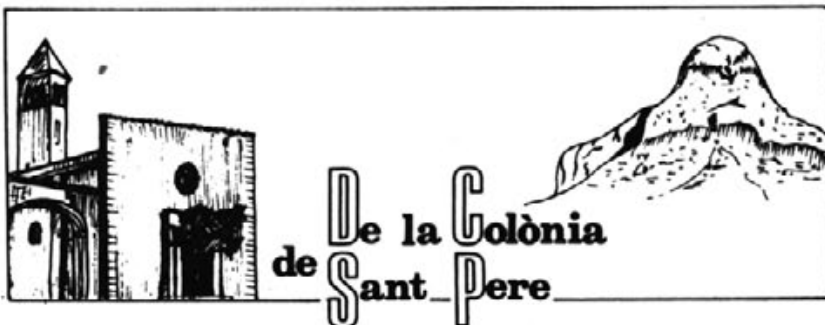
BELLPUIG, 5 febrero 1961,
nº 14.

* En la Editorial y con el título "ADOLESCENTES" se habla de la constitución del "ASPIRANTADO DE ACCION CATOLICA PARA LA FORMACION RELIGIOSA, HUMANA, CULTURAL Y DEPORTIVA DE LOS MUCHACHOS DE ONCE A LOS DIEZ Y SEIS ANOS"

* En SILUETA del mes de Enero, Eleco nos habla de que con este mes de Enero "BELLPUIG" emprende la singladura de un nuevo año "...con ansias de proseguir en esta ruta de la información y de la cultura, sin más estímulo ni premio por parte de los colaboradores que el de servir y beneficiar a nuestro querido pueblo..." Además de resaltar la fiesta de San Antonio como la más importante de este mes, resalta "...una ola artístico-musical nos invadió el pasado mes..." "...Conciertos por la Banda de Música en Palma y en Artà; actuación del joven cuarteto local "Jartan Rock"; representación de "Pastores a Belén" Eleco termina haciendo mención a la "cuesta de Enero": Un poco de paralización de la industria, un cierto retraimiento en el comercio y no pocos días de baja en la parte obrera..."

* En VOCES AUTORIZADAS, se entrevista a D. J. Juan Sard Cursach, obrero de la Obrería de Sant Antoni y "alma del resurgir de la fiesta, que, tras un período de acusado declive... ha vuelto a recobrar... su antiguo auge y esplendor..." Al preguntarle si está satisfecho del resultado, contesta: "Muchísimo: la animación ha sido extraordinaria, tanto en expectación como en participación..." También se le pregunta para años venideros: "...potenciar la víspera... facilitando leña para que haya gran profusión de 'foguerons'... prohibiendo tirar 'bombetes'... Aumentar los premios; crearemos premios especiales... revivir el otrora famoso 'Ball de Sant Antoni'..."

* DE LA COLONIA DE SAN PEDRO, destacamos su justa queja de su falta de energía eléctrica haciendo alusión el cronista a la frase del entonces Jefe del Estado: "Ningún hogar sin pan, ni pueblo sin luz". También de la instalación del teléfono, de una E. Nacional, el mal estado de la carretera, etc...

MUTISME

Mutisme és la paraula més adequada per expressar l'actitud de la Companyia Telefònica davant els reiterats escrits que he publicat al Bellpuig i a altres mitjans de comunicació. Una de dues, o Telefònica no té respostes o li sobren tantes paraules que no sap per on començar. Sia el que sia, a mi no m'importen les contestes ni les paraules, sinó els fets.

GRAN TEMPORAL

Enguany encara no havia fet cap temporal dels grossos. El primer va arribar els dies 11 i 12 de febrer amb unes ones que eren de veure. Les barques dins el mollet s'engronsaren fort ferm i qualcuna va rompre amarres. Diuen els entesos que això és degut a que a baix de la barreira hi ha un clot de més de dos metres que és el causant de les fortes xuclades que pega l'aigua quan surt per la bocana.

SALPES

Els pocs dies que hi ha hagut de bonança a la mar durant el mes de febrer, han permès

als aficionats a la pesca amb rall, poder fer bones captures i encara que es digui que les salpes de Tots Sants són les millors de l'any, vos podem assegurar que de les de febrer qualcú s'en ha xupat els dits.

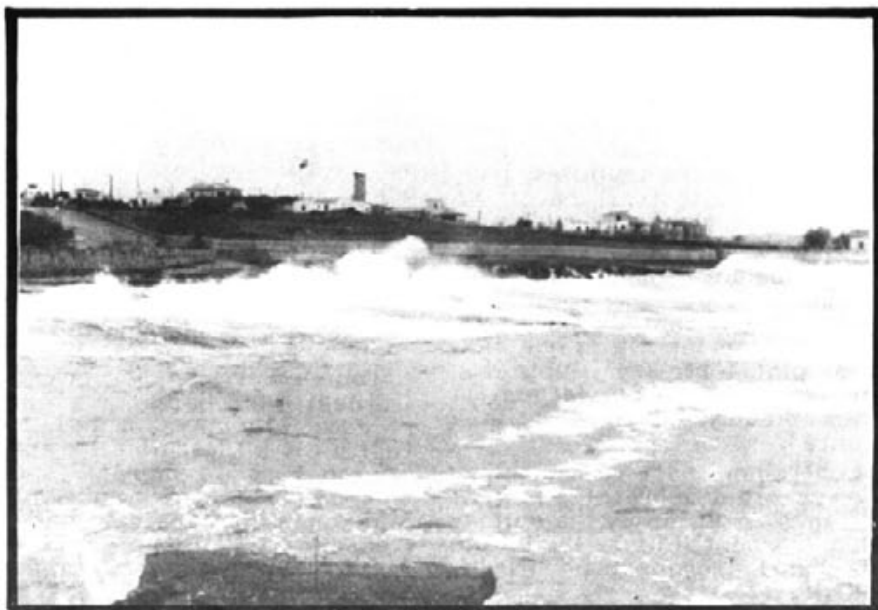
QUARESMA

Després d'un carnaval ben vitenc (els coloniers el celebren a Artà i a Sa Colònia) arribà l'inici de la Quaresma i el dimecres de cendra els creients participaren a una viscuda celebració litúrgica que donà l'empenta per a continuar el camí de la penitència que condueix a la Pasqua.

DESCUIT

Es millor qualificar-ho de descuit que no d'altres maneres que certament n'hi hauria però la veritat és que crec que és ben hora de llevar l'ornamentació nadalenca de les bombetes que encara estan al carrer, això sí sense encendre i tanta sort perquè si no haurien gastat molt. ¿No vos sembla que a finals de febrer és ben hora de llevar-les? ¿O feis comptes deixar-les posades pel proper Nadal?

Andreu Genovart

NO VIOLÈNCIA I PAU

El passat 30 de gener, coincidint amb l'aniversari de la mort del Mahatma Ghandi, es celebrà el dia escolar de la NOviolència i la Pau. És interessant que els nins d'avui, futurs moradors del planeta, dediquin al manco un dia a l'any a la qüestió tan vital i de tanta transcendència i que, deixant de banda un poc les seves assignatures diàries, treballin i reflexionin sobre com construir un món futur millor del que ells hauran rebut per herència.

Però ara nos queden 364 dies de l'any, durant els quals els al.lots es veuren sotmesos a les influències d'un entorn que no és, precisament, un exemple de NoViolència i Pau.

No basta un dia, no basta una institució, l'escola, no basta uns bons desitjos per a lograr que els nins assumeixin aquests principis com a base de la convivència social.

El nin, com a paper blanc, pateix un bombardeig continuat dels mitjans de comunicació, que en general estan impregnats d'un sentit d'exaltació de la violència com a medi per a aconseguir els més diversos fins. I per altra banda l'alt sentit de la competitivitat que es fonamenta a les divers expressions de l'esplai i del treball dels al.lots, qualificacions, premis, càstigs, esports altament competitius... fruit de la repetició dels models de la societat dels grans.

Si bé és veritat que els nostres medis són petits davant la magnitud de les influències socials, crec que la nostra missió, més que de tractar de canviarlos, és de cercar alternatives que desviïn al manco l'atenció dels al.lots. Procurem educar-los per a la pau i recordem que l'educació no es tracta tan sols d'esser eficaços en donar-los una sèrie de coneixements sinó, i sobre tot, de que l'al.lot desenvolupi una sèrie d'actituts davant la vida que puguin fer més positiva la seva existència i la del seu entorn. Entre elles, sens dubte, és impostantíssima una actitud de no violència per afrontar els problemes que la vida d'adult li presentarà.

Crec que és de primera necessitat que tots els que de qualque manera ens relacionam amb els al.lots procurem fer un esforç per tal d'aconseguir un entorn que, en lloc d'induir cap a la violència, tendeixi a reconduirlos pel camí de la imaginació, creació i el foment del seu esperit crític.

Margalida Gelabert i Flaquer

PLANA D'EDUCACIÓ

El còmic és un dels elements que els nins utilitzen i tenen al seu abast. A aquestes publicacions hi podem trobar caràcters positius i d'altres més questionables.

Aquesta Activitat va encaminada cap a que el nin sigui crític i sabi analitzar, per sí mateix, totes aquelles situacions violentes (o no) dins un medi de comunicació social com és el còmic.

No violència

Cetelina Mª Vives Colom i Antoni Pinzo Danús
(Cicle Inicial)

Perquè la jornada resultàs pedagògicament positiva i útil per la vida, amb una setmana d'antel.lació ja explicàrem el significat de la Pau i No-Violència concretitzant una sèrie d'activitats. Entre elles cal destacar l'ambientació general del centre amb cartells i pancartes fent referència al tema. A la classe de música es va aprendre l'himne de la pau i altres cançons que, aquest dia, ens oferiren els alumnes de cinquè a la sortida de classe.

Participàrem també a la recollida de firmes organitzada pel "Grup de Drets Humans de l'Encarnació" per demanar al Conseller de Cultura una educació més eficaç de cara a la Pau i abolició de la violència. Diversos cursos assistiren a la projecció d'un film i diapositives sobre la qüestió en la qual pogueren analitzar les conseqüències de la violència mundial

També els cursos inferiors feren algunes activitats de les que aquí tenim un exemple.

EL CLUB HÍPIC D'ARTÀ

XERRA EL SEU PRESIDENT

Avui donam pas a una entrevista que BELLPUIG ha fet al president del Club Hípic d'Artà.

El Club Hípic, malgrat fassi pocs anys que està constituït, és una institució molt antiga i arraigada dins el nostre poble. Els cavalls, sempre han estat un gran número de festa, tant per les festes patronals com a qualsevol diumenge de l'any.

Per tant volem donar a conèixer als nostres lectors, els projectes i inquietuts que els dirigents del Club han perfilat per aquest any.

Antoni Lliteres Ferragut és el president del Club Hípic d'Artà des del dia 5 de Desembre de 1985. Es feu càrrec a rel de la dimissió irrevocable feta p'En Llorenç Gili Flaquer, president des de la constitució de la junta directiva, i que actualment ocupa la presidència de la Federació Balear de trot, anomenat el 25 de gener d'enguany.

Així que ens assegürem un estona amb En Toni Lliteres, i en tregürem la següent entrevista:

BELLPUIG. Toni, perquè ets tú el president del Club, i des de quan?

TONI. A instàncies de la directiva i amb motiu de la dimissió del que era president En Llorenç Gili, es celebrà una assemblea de socis, a la que la directiva hem proposà candidad i els socis hem votaren per unanimitat, fent-me càrrec el 5 de desembre de l'any 1985.

B.- Des de quan camina el club com a tal?

T.- El club es va constituir legalment el primer de gener de 1984, per tant fa dos anys.

B.- Et consideres un digne successor d'En Llorenç Gili?

T.- En Llorenç té un carisma especial. Es molt emprenedor i té una carrera que li facilita moltes coses, cosa que jo no tenc, prova d'això actualment ocupa la presidència de la Federació Balear de Trot.

B.- Com ha quedat ara la nova junta directiva?

T.- Ademés del president, que som jo: Vice-President: Sebastià Esteva Ferragut. Secretari: Antoni Esteva Negre.

Tresorer: Miquel Sard Sunyer. Vocals: Tomeu Femenies Sard,

Antoni Lliteres, actual president.

Llorenç Gili Flaquer, Antoni Amorós Garau i Sergi Bastidas Daura, aquest en representació dels cavalls de montura.

B.- Quants de socis teniu actualment i quina quota paguen?

T.- Són uns 50 socis, i la quota és de 3000 ptes. anuals. Ademés als conductors, el carnet els costa 3000 ptes. que els cobra la Federació.

B.- Són suficients les entrades per a mantenir el club, o rebeu altres ajudes?

T.- No podríem atendre les despeses si no rebéssim subvencions. De l'any 1985, hem rebudes aquestes ajudes. De l'Ajuntament 200.000, ptes., de la C.A. 175.000,- i del CIM 50.000. Altres entrades venen de les taquilles, bar, etc. i esperam que l'any qui ve la Federació Balear també ens ajudi.

B.- Es recapta molt de les taquilles?

T.- A sa darrera reunió del dia de Cap d'Any, es varen recaptar 34.000 pessetes. Solsament la reunió de Sant Salvador basta pels premis, a les demés hi hem de afegir molt.

B.- Les despeses més greus, quines són?

T.- On es destinen més doblers és als premis. Ten en compte

"N'Aronita," propietat d'En Agustí Esteva

ARTÀ I ELS ARTANENCS

que cada carrera costa un mínim d'unes 15.000 ptes., que sumades a les altres carreres, sumen molts de duros.

B. Teniu previst el fer reformes a la pista?

T.- Algunes de poca importància, ja que l'any passat férem la més grossa. Enguany volem canviar l'arena de la pista per grava fina, perquè quan plou la mos fa correr. També hi ha previst el fer un W.C. pels homes, i senyalitzar el de les dones ja que molta gent no sap on es troba. Ademés es pensa instal·lar un equip d'altresveus a un cotxe per anunciar les carreres.

B.- Toni, quins cavalls hi ha avui de competició a Artà?

T.- Actualment tenim a Artà 12 cavalls de trot i 13 de joves, més o manco uns 25 en total.

B.- Pensau potenciar les carreres per a locals?

T.- Si, Volem que a cada reunió no hi falti la dels locals. Ademés tenim un premi desert de 7000 ptes. donat per una casa comercial d'Artà, i que pensam donar a la reunió de Pasqua. L'obstacle que tenim per aquestes carreres és el problema de distàncies i col·locació del bestiar.

B.- Quines reunions teniu programades per enguany?

T.- Pasqua, Sant Salvador, Sa Fira i Cap d'Any. Tal volta en farem una altra pel maig o juny.

B.- Amb quines condicions teniu la pista de Son Catiu?

T.- Com saps, la pista la té arrendada l'Ajuntament, per 4 anys. Noltros feim una arrenda, import que ens descompten de la subvenció anual que ens concedeixen. Esperam continuar amb aquestes condicions, malgrat que tot el que s'ha invertit queda pel propietari.

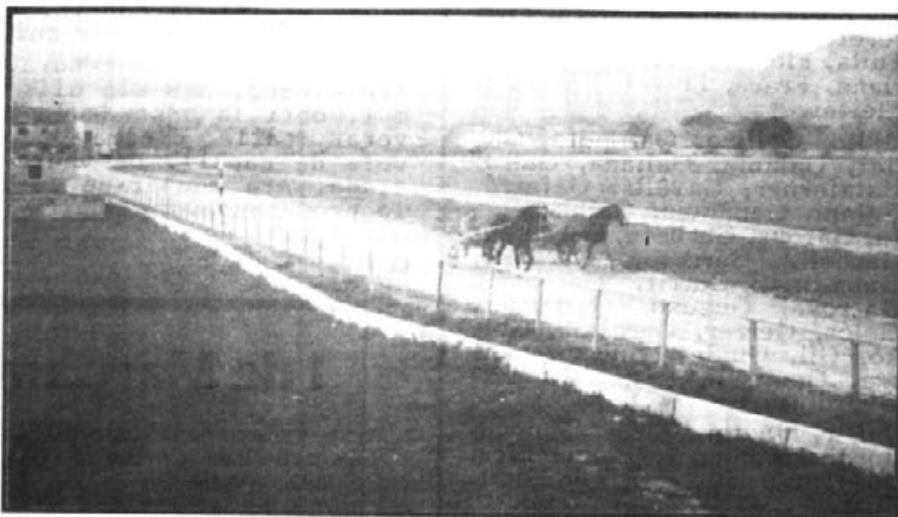
B.- Toni, actualment hi ha tanta afició als cavalls com quan noltros érem joves?

T.- Sens dubte que ara n'hi ha molta més. M'atrevesc a dir que no n'hi havia haguda tanta mai. I ademés, d'Artà és

desplacen a Manacor i a Ciutat, i no hi ha carrera en que no hi prengui part un cavall del nostre poble, això com a mínim. Una altra prova és els 86 cavalls que tenim

actualment a Artà, posats al darrer cens.

Així que repetesc, avui l'afició artanenca és molt forta, i segur que no n'hi havia haguda tanta mai.

Dues vistes de l'actual pista de "Son Catiu"

ACOMIADAMENT

Ens acomiadam d'Antoni Lliteres, president del Club Hípic d'Artà, desitjant-li tota classe d'èxits al front del seu càrrec, oferint-li les planes del BELLPUIG, per donar compte en el successiu de les activitats i reunions que realitzin. Ell accepta l'ofertament i corresponent ho agraeix, quedant també a la disposició de la Revista.

Guibis.

MALS NOMS ARTANENCS

Per Miquel Tous

(continuació)

Falunyes, Faro, Falaguer, Fam, Faner, Feiner, Ferriol, Faiet, Falet, Felip, Ferreros, Fideuer, Figuera, Figuerota, Figuereta, Ferós, Fil, Filmorat, Font, Forn, Fornera, Fossa, Foser, Fosca, Fustera, Fusteret, Funtillo, Fum, Funda, Fulla, Flor, Floret, Floca, Fluriana, Frare, Fraret, Forestal, Fleites.

Gallo, Gallina, Gallineta, Gallet, Galania, Galiana, Gaira, Galafarner, Gavella, Gafarró, Galaní, Ganància, Galbis, Gafa, Gatova, Garbeta, Garameu, Garbell, Garreta, Garanzo, Gaballina, Garrit, Garrover, Garrova, Gueuxo, Garriguer, Gelós, Gerrer, Garrama, Guixó, Gil, Guidet, Guitzo, Guifra, Gomendí, Grua, Gurries, Guàrdia, .

Janer, Jaumí, Jardí, Janeca, Jordi, Jordana, Juan, Juanillos, Jusepet, Justaní, Julianet, Just.

Lago, Leu, Llautonat, Llamp, Llauner, Llauger, Llesca, Llaquenyate, Llenterner, Llissa, Llovetà, Llovetí, Lluc, Lluiset, Llubiner.

MARIN.(sembla que d'antic, els "Marins" d'Artà es dividiren en dues rames degut a que alguns d'ells obraren malament. Els honrats, deien als altres "mals marins", mentre que a ells s'anomenaven "bons marins".

Un dia de berella entre un bo i un mal Marín, el bo, després de retreure el mal que havia comès l'altre, li espetà aquesta glosa:

¡Oh Marín desgraciat! /guesses mirat lo que feies, /que baix de ses teves celles/hi tens uns ulls com un plat.

Després d'aquestes dues partides, els mals noms de Marín anaren augmentant. Com es ara: Marín dels ulls, Marín dels ous,(els dedicats a la cocoveria), Marín butzeta, Marín des peix i Marín Trapelo. "Trapelo" era una tela de roba importada, i a aquest Marín, se li posà el mal nom de trapelo degut a que ell fou el qui la dugué a Artà per primera vegada.

(continuarà)

AFEGITÓ QUARESME

Un galindaina artanenc, mastegadís i rondallaire, es va proposar no veure la sobrassada durant la quaresma.

Per no pecar aquí i llavors fer penediment a Roma, ho siulà a un confés. Miri pare Josep: a servidor li passa per la closca no mirar ni budell ni fil de les sobrassades en tota la quaresma.

Ja ho val Vicenç! Diguès, que tanmateix en podràs fer compliment? Pensa que set setmanes sense tastarla, són molt llargues per un gat d'hostal com tú.

Pare, si jo no em sentís capaç de complir el que dic, no feria tal promesa. Idò endavant les atxes. Ara bé, si la romps no et valdrà espelma ni ble.

Encrancat amb aquelles peces vermelles penjades a les vigues per un fil de porc, En Vicenç tocà tapins. Arribat a caseva, agafà la pultruu i la bufeta i ben desfilades, les col·loca dins la pastera.

El dimecres de cendra, hora de berenar, el sapastre Vicenç, amb els ulls tapats amb les cucales d'un mul, obrí la post de la pastera i amb un trinquet esverat, tallà, d'esma, un retaló de la bufeta, com una cofa de capell. De veure-la, no la vegé a la sobrassada. Ara menjar-ne, a canyó ple. Per tant, complí la prometença.

Pere Ginard

1 de Març, una data històrica

El 1 de març de 1983 les Corts Generals aprovaren l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. De llavors ençà, aquest dia s'ha convertit en una data històrica.

PERQUÈ aquell 1 de març de 1983 iniciàrem el procés cap a la institució d'un nou del nostre autogovern.

PERQUÈ amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears rebérem homenatge a totes les persones que al llarg del temps han treballat per mantenir la identitat del nostre poble.

PERQUÈ aquell dia iniciàrem el camí per planificar el nostre futur i convertir en realitats les nostres aspiracions.

Any rera any, hem recordat aquella data amb una commemoració solemne, però popular. Solemne, pel significat que té; popular, perquè el poble de les Illes Balears n'és el protagonista.

Aquest és l'autèntic es-

Consolat de Mar, seu de la Presidència del Govern Balear

per que anima els actes oficials i la diada autonòmica que el Govern Balear prepara per a principis de març. Una commemoració que vol ressaltar i difondre tot allò que ens és propi i que marca les nostres vides. Una data perquè reflexionem sobre el fet balear.

Cada any, una de les nostres illes ha estat l'escenari principal de la Diada Autònoma. Primer va ésser Menorca, després, Eivissa i

Formentera i enguany, en el Tercer Aniversari de la promulgació de l'Estatut d'Autonomia, ho serà Mallorca. Per això, us convidam a tots a celebrar aquesta fita històrica i esperam que tots, habitants d'aquestes Illes, hi prengreu part.

GOVERN BALEAR

Així m'ho contà En Lluís Branca Nevada

FLOR A DESTEMPS SEGADA

(i II)

Per M. Tous

Mentre baixava la corba de pronunciat desnivell, no deixava d'escoltar amb respecte seriós, dins la soletat matinal, els bramuls d'un vadedell amb pretensions de brau que, amb sos brúfols retronants, semblava voler imposar sa sobirania sobre tot aquell comellar argilós.

En el torrent, senglotetjant alegre i cristalina, l'aigua havia omplit el gorc abundantament, en el que hi nedaven tranquiles unes quantes colles primerenques de juies.

Al meu pas, ran de mates i xiprells, se n'alçaves assustats i brunzents alguns tords i ropits. Les ovelles, belant cridaven les seves nàcies i, les carritxeres i fanàs s'ajassaven a l'empenta del vent de Tramuntana.

Les cases des Racó, ja m'eren quedades darrera. Havia cremat la fèrtil vall i me trobava a la falda de l'esquerpa muntanya que, amb ses llenques tallents i penyals punxaguts, pareixia volien llançar un envit a l'estel pobil que rutilava encara dins l'infinit.

Ja havia alcançada la fita assenyalada i era hora de tornar al poble, on altres deures m'esperaven.

Volia, encara que fos per poc temps, aturar-me a retre homenatge a la càndida flor que havia captivat mos pensaments. Sentia un desig d'adolescent per a tornar-la a veure en tota sa gentilesa, d'acariciar-la i llavors separarme amb un "a reveure" si Déu ho vol.

Quan sortia ja del recolze que dóna al plà de Ses Hortes, vaig veure com el bover que segava l'herba de la cuneta, se'n carregava un feix a l'esquena per la camada de mà esquerra.

No puc expressar l'angoixa que va premsar mon cor, quan vaig colombrar dins d'aquella verdesca, a la que havia siguda ben prop d'un quart d'hora la senyora de la meva ment.

¡Oh, flor a destemps escapsada! Amb el moviment de les passes del segador, semblava et despedies de mi. Ja no eres ni gentil ni galana, tampoc esvelta ni captivadora. T'havies convertida senzillament en una despulla nua de tota bellesa, en un no res...

Des d'aquell moment, caminava, no se perquè, doncs semblava no hi havia prou motiu, amb una tristesa no massa fonda, però era la

causa de que no me n'adonàs de per on passava fins que vaig esser a l'entrada del poble ran d'aquell abeurador eixut. Des d'allí vaig tornar la mirada cap enrera. El sol ja s'havia desembaraçat del jas de núvols rosats i, suspès d'un immens llançol blau mostrava sa cara xalesta escalfant camins i gelada.

Arà despertava. Dels fumerals en sortien glopades negres que se difuminaven dins la pura de l'espai. Per entre les encletxes de les portes empeses s'escapava l'olor de llangonissa, xuia i botifarró torrats amb els que, les dones preparaven els entrepens pels marits o fills que treballaven fora.

Els cassinos de la Plaça de l'Aigua ja havien obertes les vidrieres i servien als clients primerencs i, del forn de Ca Na Magdalena Brunet (Escrivana), na sortia l'aroma del pa tendre, calent i de crosta trencadissa que dins poc temps s'havia repartit per tot el poble.

raco d'astrologia

ASTROLOGIA Y 3

Proseguimos nuestra andadura por los intrincados senderos de la Ciencia Milenaria por excelencia: La Astrología, pero, a fin de no hacer ese modesto trabajo ni demasiado arduo ni demasiado técnico -circunstancia que, sin duda, agotaría la paciencia de los eventuales lectores-, he preferido resumir muy esquemáticamente todo lo que representa el proceso de la confección de la Carta Astral y remito a los interesados que profundicen en tratados monográficos donde sin lugar a duda hallarán todas las bases firmes y precisas.

Imaginemos que la bóveda celeste es una inmensa esfera y de la que el centro de ella es nuestro planeta Tierra. Supongamos que es la esfera celeste la que gira a nuestro alrededor. A efectos prácticos de la Astrología, se considera al hombre el centro del Universo. Esta teoría egocéntrica es la que mide las influencias de los planetas sobre nosotros, los terrestres.

En torno a esa enorme esfera celeste, existe (imaginariamente hablando) una franja zodiacal dividida en 12 signos de 30º cada uno, formando el conocido Zodíaco. La inclinación del eje de la Tierra, exactamente 23,5 grados sobre el plano de la eclíptica (es la órbita de la Tierra en torno al Sol); hace que el Sol aparente describir un arco que nace de Oriente, llegase a su culminación al mediodía y feneciera en Poniente, pero en su trayecto atravesase varias franjas del anillo zodiacal. La inclinación de la eclíptica explica el hecho de que el Sol no efectue el mismo trayecto en todos los días del año. (Ver gráfico 1).

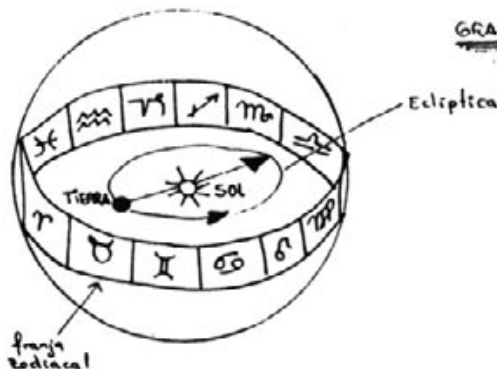

GRÁFICO 1

Pues bien, según el momento preciso del estudio astrológico de un nacimiento, el Sol ocupará uno de estos signos: es el denominado signo solar, que es el vulgarmente extendido. Pero es vital en Astrología sería, el signo Ascendente, que viene determinado por el signo que "se asoma" por el horizonte de Oriente.

Sin duda alguna no hace falta nombrar los doce signos que forman el Zodíaco, de todos modos incluimos junto a ellos, su representación gráfica (símbolos por los que se conocen). (Ver gráfico 2).

GRÁFICO 2

♈ ARIES ♉ TAURO ♊ GÉMINIS ♋ CÁNCER ♌ LEO ♍ VIRGO
 ♎ LIONA ♏ ESCORPIO ♐ SAGITARIO ♑ CAPRICORNIO ♒ ACUARIO ♓ PISCIS

La Carta Astral es el gráfico que representa con exactitud la situación de la bóveda celeste y la distribución de los planetas (en signos y grados) en un momento preciso y en un

lugar determinado. Para la confección de la Carta Astral (o Natal), son necesario conocer la hora exacta, la latitud y la longitud del lugar de nacimiento (para determinar el signo Ascendente, la distribución de planetas y la fijación de las Casas). (1).

Los Planetas usados en Astrología son los planetas conocidos por el hombre, a saber: Mercurio, Venus, Marte, Júpiter, Neptuno, Urano, Plutón y Saturno. A efectos astrológicos, el Sol y la Luna son considerados planetas, y, además, principales. Son las llamadas Luminarias. (Ver gráfico 3).

GRÁFICO 3

☉ SOL ☾ LUNA ♀ MERCURIO ♀ VENUS ♂ MARTE
 ♃ JÚPITER ♄ SATURNO ♅ URANO ♆ NEPTUNO ♇ PLUTÓN

Pues bien, el repartimiento de los planetas en signos, así como en las Casas, y sus aspectos respecto a otros (distancias angulares), son los que determinan unas influencias primigenias en el ser que viene al mundo. La Carta Natal ofrecerá pues, características totalmente únicas inherentes a cada ser diferente. Como dije anteriormente en otro artículo, es algo personal e intransferible.

(1) Las Casas son sectores que ocupan, numerados del 1 al 12, regiones del gráfico de la Carta Natal. Cada Casa o Sector se relaciona con una faceta propia del ser y de la Vida. Así la Casa I representa al YO, su carácter, vitalidad, constitución, etc... El sector II son las posesiones materiales, adquisiciones, beneficios, etc... (En otro artículo especificaremos y detallaremos todas las Casas).

Miguel Mestre Ginard

SUGGERÈNCIES

Aquesta és i vol ésser una secció oberta a totes les suggerències que us vulguin donar per a un millorament del nostre poble en tots els sentits. Ens les poden fer arribar mitjançant qualsevol membre de la Redacció de la Revista. Noltros, per la nostra part, declinam qualsevol responsabilitat, en cas de què el suggeriment pugui ferir els interessos d'algu.

* Les companyies nacionals (Telefònica) ja podrien agafar picapedrers de la vilà per enrajolar les aceres que espenyen i no venir talls de devers Lleida.

* Meam! Quan la Banda de Música d'Artà farà el que fa l'Orfeó Artanenc: no cobrar per les actuacions i sonar pel gust de fer-ho!

* Ha estat molt hermosa la col·laboració del poble cap el Club de Futbol, però suggeriria que no caiguessin dins la mateixa trampa gastant duros innecessaris.

De la nostra biblioteca

Durant el mes de desembre es reberen majoritàriament novel·les, i desset d'aquestes són d'escriptors estrangers, de quaranta sis (Ex: HUNTER BEVERY, mis alumnes usan ordenador).

Mentre el mes de gener, n'arribaren 59, denou més, i dels quals cal destacar-ne quatre del ben conegut escriptor Salvador Espriu, que va morir dins aquests dies l'any passat. Els quatre llibres són:

Les roques, el mar, el blau (proses curtes).

Sementiri de Sirena, les hores (vers).

La pell de brau.

El doctor Rip i altres relats.

Aquest extraordinari talent català, no ens pot passar desapercebut. Les seves poesies arrelen dins les estanteries de cada llar. Però s'ha de ressaltar que la seva producció no és tan sols lírica, sinó que els seus primers tantellós foren dins el camp de la prosa.

La seva primera narració l'escrigué als desset anys. "El doctor Rip", que al cap d'uns quans d'anys la rebutjaria per tornar-la escriure amb la seva cultivada prosa, obtinguent una gran consciència estilística.

La narrativa d'Espriu, consta d'una ampla diversitat de registres des del to elegiac a la sátira.

La seva pròxima obra, Laia, presenta en alguns casos una gran perfecció en la prosa. Ens trobam en un poble tradicionalista, que sotmet la "Laia", ja que ella és una dona que havia estodiat a Barcelona. Ella tenia una mentalitat progressista, la qual no encaixava dins aquell ambient.

Tres Sopores, conte de postguerra, és el moment de màxim domini de la capacitat expressiva d'Espriu.

Posteriorment, es dedicà a cultivar el seu estil, obtinguent una prosa amb més característiques pròpies. Així en 1981 publicà: Les Roques, el mar, El blau; llibres que si recordau, han arribat aquest mes de gener. Ens trobam en un recull de proses breus, dins un món prodigiós, dins el món mitològic grec, tan singular de la narrativa espriuenca, un rar equilibri de consciència estilística i intensitat narrativa.

Fins aquí la narrativa de Salvador Espriu. En el proper escrit sobre la nostra bibliote-

VIAJES millor

Telex 69565 VGOR E

G.A.T. 820

Calle Binicarella, 12 - ☎ 585515/52 - CALA MILLOR

Carretera Cala Agulla, 19 - ☎ 564017 - CALA RATJADA

"VIATGI MILLOR

AMB

VIATGES MILLOR"

CONSÜLTENOS

ITALIA AL COMPLETO. Del 25 Marzo al 01 Abril. Visitando: ROMA-FLORENCIA-VENECIA PISA-ASIS	65.000
ROMA-FLORENCIA. Del 28 Marzo al 01 Abril. Visitando: PISA-ROMA-FLORENCIA	36.950
LONDRES. Del 26 Marzo al 02 Abril. Desde	16.000
MARRUECOS IMPERIAL. Del 22 al 30 de Marzo. Avión + Circuito Imperial Hotel	57.150
ANDORRA. Barco + Hotel + Autocar + Excursión. Del 27 Marzo al 01 Abril	22.500
Del 30 Abril al 04 Mayo	19.500
ANDALUCIA Y PORTUGAL. Del 21 al 30 Marzo. Visitando: MADRID-GRANADA-MALAGA SEVILLA-LISBOA	39.950
PORTUGAL. Del 26 al 30 Marzo. Avión + Hotel + Autocar + Excursión a FATIMA	23.000
MADRID Y ALREDEDORES. Del 30 Abril al 04 Mayo. Visitando: MADRID SEGOVIA-AVILA-TOLEDO EL ESCORIAL y VALLE DE LOS CAIDOS	27.500
CARIBE y SANTO DOMINGO. Del 28 Abril al 04 Mayo. Avión + Hotel + en Media Pensión + Excursiones	130.000
VUELOS ESPECIALES	
MADRID (ida y vuelta)	11.000
MALAGA (ida y vuelta)	14.950
SANTIAGO: Del 23 al 30 marzo. Desde	19.750

Gran Barbacoa de Artá Artá·Mallorca

NUEVAMENTE EN ESTE LOCAL,
puede celebrar sus BODAS, BAN-
QUETES Y COMUNIONES.

Tels. 53 74 50
56 22 07

NUEVA DIRECCION

ca, además de donar-vos informació sobre els llibres arribats, xerrarem un poc vers del gran escriptor català, S. Espriu.

Joana Mª Massanet
Antònia Guiscafrè
(Taller de Comunicacions)

ESPORTS

FUTBOL

PREFERENT

ARTA 0 P.CRISTO 1
POLLENÇA 3 ARTA 3

Comentari:

El partit contra el Port, val més oblidar-lo, ja que es va perdre per falta d'entrega dels nostres jugadors, i perquè els contraris vengueren amb la lliçó ben sabuda, tal volta confiant en un empat i se'n du-gueren de pas la victòria.

Així no podem anar. L'afició vol veure guanyar dins casa. Si es duen punts de fora, millor, però és a Ses Pesqueres on s'ha de vèncer.

De Pollença duguérem un valuós empat a 3 gols, essent un bon resultat de cara a unes poc probables aspiracions a jugar la lligueta.

Esperam que diumenge i contra el de torn que és el Llosetenc, no fassem sufrir més l'espectador i que els punt quedin a les arqués de l'Artà.

ENFRENTAMENT? directiva-entrenador

Què passa amb l'entrenador de preferent En Joan Cladera?

Aquesta pregunta és la que es fan els aficionats artanencs aquesta setmana.

Els rumors són que hi ha hagut enfrontament entre el "Mister" i la directiva. Segons diuen, ell és l'únic que no vol col·laborar a sanetjar l'economia del club.

Sembla que va prometre als directius, que rebaixaria la seva fitxa, contracte molt desorbitat, en quant a la categoria del nostre equip, ja que segons estam informats, ni els entrenadors de tercera estan tan ben pagats.

Entre els aficionats ha caigut molt malament aquesta actitud tan poc comprensiva de l'entrenador, afegit a que des de que cobren tots puntualment, sembla que els jugadors estan en baixa forma, cosa un tant insòlita en aquestes dates.

Esperam idò, que el "mister", reflexioni i doni el braç a tórçer, per bé de tots.

ALTRES RESULTATS

3ª Regional

ARTA.....4 LLORET.....3

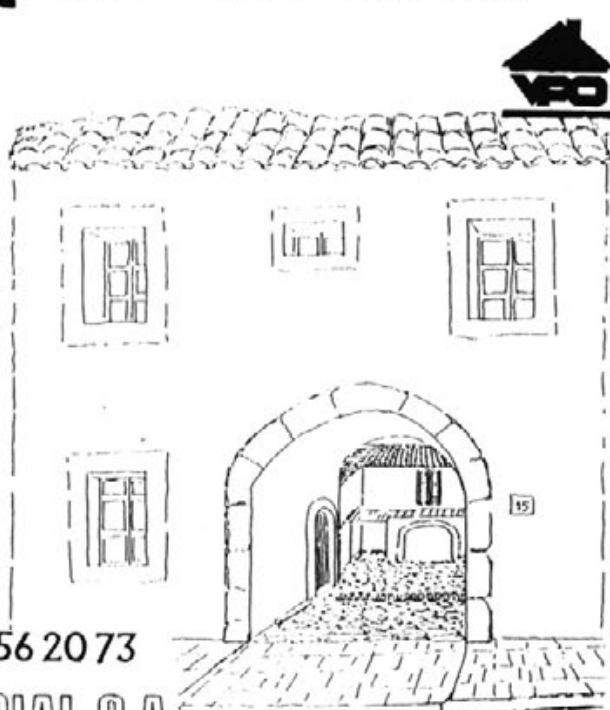
Alevins

ESPANYA...5 AVANCE...2

10 CASAS UNIFAMILIARES ESTILO MALLORQUIN EN ARTA

- .de 2, 3 y 4 dormitorios
- .2 baños completos
- .grandes terrazas
- .buena ubicación
- .aislados térmica y acústicamente
- .salón comedor con chimenea
- .con patio interior individual estilo mallorquin
- .garage individual con trastero y coladuría aparte
- .grandes ventajas al comprar en regimen de PROTECCION OFICIAL
- .desde 5.460.000 pts. precio total* con grandes facilidades
- *iva aparte

LLAME al : 46 25 62 , 56 44 03 , 56 20 73

PROMOTORA RUSTICA RESIDENCIAL S.A.